

Ion SLISARENCO,

lector al Catedrei drept penal

a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, master în drept, doctorand

UNELE METODE DE RECRUTARE A POTENȚIALEI VICTIME CA ETAPĂ PRIMARĂ A MECANISMULUI TRAFICULUI DE FEMEI

Fenomenul traficului de ființe umane a ajuns în ultimele decenii în topul mai multor statistici atât naționale, cât și internaționale. Potrivit informației ONU, problema comerțului cu ființe umane către sfârșitul secolului trecut vădea o tendință stabilă de globalizare. La nici un deceniu după schimbarea hărții politice a Europei, acest fenomen a cuprins fulgerător și noile state ex-sovietice și post-socialiste, inclusiv Republica Moldova. Mai mult ca atât fenomenul continuă să se extindă și datorită numărului de conflicte armate iscate în Europa de Sud-est.

În prezent, Republica Moldova este una dintre cele mai mici și mai sărace țări ale fostei URSS, care fiind celebră pentru vinurile sale a devenit și arhicunoscută pretutindeni pentru faptul că pe lângă vinuri de calitate mai și exportă în străinătate chiar oamenii săi.

Fenomenul traficului de ființe umane și îndeosebi de femei este prezent în Republica Moldova de câțiva ani și în ultimul timp capătă proporții tot mai mari, afectând societatea în întregime și atentând la valori esențiale ale societății. Datele unui șir de organisme internaționale denotă că Republica Moldova este în topuri la capitolul victimelor traficului de ființe umane. Astfel însemnătatea și actualitatea unei abordări științifice despre metodele de recrutare a potențialei victime ca etapă primară a mecanismului traficului de femei este evidentă.

Starea economică și socială precară a majorității populației nu atât de numeroase a Moldovei apare drept factor determinant al avântului acesteia în străinătate, în căutarea unei surse de venit, a unei vieți mai bune și asigurarea un trai decent, iar marea majoritate a celor care rămân în țară răspund cu certitudine că ar vrea să plece dacă ar avea mijloace.

Traficul modern de ființe umane este un fenomen global ce vizează toate vârstele și sexele, dar o mare parte din victimele traficate sunt femei și copii. De aceea trebuie luate în considerație aspectele specifice care țin de genul persoanei și vulnerabilitatea lor. Victimele sunt traficate prin folosirea numeroaselor mijloace de constrângere sau metode de înșelăciune și pentru nenumărate scopuri abuzive și de exploatare. Totuși, din cauza caracterului clandestin al acestei infracțiuni, orice statis-

tici sau date despre trafic nu denotă starea reală a lucrurilor, acest tip de criminalitate caracterizându-se printr-un înalt grad de latentitate. Traficul în alte scopuri decât prostituția, cum ar fi căsătoriile forțate și lucrul la domiciliu, nu acaparează întreaga atenție a organelor de drept, iar capacitatea victimelor aflate în astfel de situații de a căuta ajutor este foarte restrânsă.

Aspectul care prezintă rezonanță este că mai vulnerabili acestei stări tensionate determinată de lipsurile, restricțiile și incapacitățile de autoafirmare, sunt copiii și femeile, care, spre deosebire de bărbați, sunt mai emotivi, afectivi și cad pradă mai repede ofertelor ademenitoare ale traficantilor.

Poziția de vulnerabilitate a potențialelor victime tentează și persoanele care văd în comerțul cu oameni o modalitate ușoară și profitabilă de a-și îmbunătăți substanțial situația economică.

Traficul de femei s-a răspândit într-atât în prezent, încât apare pe poziție internațională ca cea de-a treia activitate infracțională aducătoare de profit din lume după traficul ilicit de droguri și cel de arme. Fenomenul tranzacției afectează nu numai nivelul de trai al populației, el produce și alte efecte negative, care sunt percepute drept. În ceea ce privește Republica Moldova, se cere recunoscut faptul că perioada posttotalitară este însoțită de un dezastru absolut în toate sferile vieții. În aceste condiții nefirești, una dintre cele mai dezavantajate categorii sociale sunt femeile, deoarece ele devin principala ființă a catastrofei sociale.

În prezent femeile din Moldova, pentru a-și câștiga mijloacele de subzistență, sunt nevoite să caute toate modalitățile posibile ca să ajungă în altă țară, fiind disponibile să presteze acolo oricare servicii în schimbul unei bucați de pâine amară.

Deși, vorbind despre traficul de ființe umane, în majoritatea cazurilor interlocutorii au în vedere traficul de femei, este foarte important să reținem că nu există un profil exact al potențialelor victime ale traficului de persoane. Mai degrabă, totul depinde de scopul final pentru care traficantul alege indivizii, cum ar fi cerșitul, munca agricolă forțată sau exploatarea sexuală, sau de cererea care vine din țările sau zonele de destinație, de exemplu cereri predominante de copii pentru adopție ilegală sau prelevare de organe sau țesuturi pentru transplantare, sau femei de o anumită naționalitate pentru casatorii forțate sau exploatare sexuală, etc.

În Sud-estul Europei, majoritatea cazurilor de trafic reprezintă trafizarea de femei și copii în scopul exploatarei sexuale. Astfel, în baza studiilor efectuate, se pot identifica unele caracteristici de bază ale fenomenului de trafic de persoane, care par a rămâne constante:

- într-o covârșitoare majoritate, victimele sunt femei și fete, cu toate că se estimează că circa 2% din victimele traficate sunt bărbați sau băieți;
- victimele tind să aibă vârste între 18 și 25 ani; totuși există un număr din ce în ce mai mare de victime sub 18 ani;
- victimele sunt recrutate din sate, din orașele și din orașele din zonele sărace, defavorizate;
- de cele mai multe ori, victimele nu au un loc de muncă sau sunt sărace;
- este posibil ca victimele să aibă un nivel redus de pregătire, să fi suferit discriminări în familie și la locul de muncă;
- deseori, victimele provin din familii disfuncționale;

– în cele mai multe cazuri, victimele nu cunosc limbi străine.

Principala caracteristică a vulnerabilității potențialei victime este dorința ei puternică de a-și îmbunătăți condițiile precare de viață prin plecarea și obținerea unor venituri în străinătate.

Prima fază a procesului de trafic este de obicei denumită „faza de recrutare”. Pe parcursul acestei faze, traficanții aleg și acaparează potențialele victime, pentru a le ademeni în circuitul traficului. Termenul „recrutare” se înțelege în sens larg și se referă la faptul că victimele sunt recrutate sau acaparate în scopul exploatării sexuale sau alt gen, prin răpire, constrângere, fraudă și înșelăciune. Recrutarea în scopul traficului de ființe umane presupune atragerea persoanei prin selecționare într-o anumită activitate, determinată de scopurile stipulate la alin.1 art.165. Traficul de ființe umane al Codului Penal al Republicii Moldova [43].

Așa dar, în traficul de ființe umane sunt implicate mai multe persoane: este vorba, de fapt, de o rețea bine organizată la nivel internațional.

Portretul recrutaților.

Recrutorii nu sînt neapărat traficanți. Rolul lor se reduce la ademenirea și convingerea persoanei de a pleca peste hotare. Ulterior ei „transmit” potențiala victimă traficanților.

Cine sînt recrutații și cum își recrutează ei victimele?

Ei pot fi persoane fizice:

- bărbați cu vîrsta între 20-30 de ani (uneori pot fi și mai în vîrstă);
- femei cu vîrsta între 18-35 de ani (dintre care și foste victime ale traficului);
- familii.

La recrutații-bărbați, în majoritatea absolută a cazurilor, aspectul fizic este de natură să inspire încredere, unii chiar vădînd o anumită sobrietate. Situația sa materială este cunoscută ca una bună, chiar dacă aceasta nu este reprezentată în mod ostentativ. Sunt cazuri cînd recrutații ocupă o funcție de răspundere. Dar, în general, ocupațiile recrutaților sunt de o mare diversitate și presupun, în general, contactul cu publicul.

De cele mai multe ori ei sînt oameni sociabili și inspiră încredere. Uneori te cucerește gestul lor de a-ți sări în ajutor la nevoie, de a-ți acorda mici servicii fără a-ți impune vre-un angajament reciproc (o invitație la cafea, la o pizza asumîndu-și plata consumației). Foarte des veriga de legătură între recrutații și victimă poate fi un bun cunoscut sau chiar un prieten (de multe ori o femeie) al potențialei victime, sporind astfel gradul de încredere. Mai regretabil este faptul, că uneori atît recrutații cît și intermediarul, poate fi chiar o rudă apropiată. În asemenea cazuri lovitura morală, după descoperirea realității crude, este cea mai grea.

În cazul recrutații-femeie, portretul este cel al unei tinere (sau tinere doamne) descătușate, cu maniere libertine, ca regulă emancipată, veselă, purtînd vestimentație și bijuterie scumpă, aflată la volanul unei mașini luxoase. Cucerește prin argumente simple, esența lor fiind banii și luxul.

Uneori recrutații poate fi chiar o familie. De regulă, aceasta are un business aparent cu străinii, dar sub acoperirea lui desfășoară activitatea de trafic cu persoane.

Recrutații poate să aparțină unei rețele organizate de traficanți, poate activa de sinestătător, sau în calitate de agent ori angajat al unei firme (firme false).

De multe ori, pentru a reda ofertei o notă de veridicitate, recrutorii iau masca: agențiilor intermediare de angajare la muncă, agențiilor turistice, cluburilor matrimoniale, agențiilor de dans, majoritatea din ele activînd ilegal, plasînd anunțuri publicitare în ziare sau prin alte mijloace mass-media. Dar și recrutorii, în cazul persoanelor fizice, pot plasa anunțuri cu oferte ademenitoare.

Nu este exclus faptul că traficanții să fie și recrutori în același timp, dar din mărturiile victimelor se vede că acest lucru se întîmplă mult mai rar, pentru că este complicat să realizezi toate etapele traficului de unul singur.

Victime – cine sînt aceste femei și tinere [44]?

Potrivit studiului profilurilor de caz ale victimelor traficului asistate de centrul Internațional „La Strada”, s-a constatat că aproximativ 10% la sută dintre tinerele traficate au vârsta între 14-17 ani, 56% - între 18-23 ani, 24% - mai mult de 25 ani. Studiul mai indică faptul că 22% din ele au absolvit doar școala medie incompletă (9 clase), 57% - școala medie (11 clase), iar 10% sînt absolvente ale școlilor profesionale și doar 2% au studii superioare.

Dacă e să facem o comparație cu statele vecine cele mai apropiate (Ucraina, România), vedem că Moldova este pe primul loc la capitolul traficului de femei. (În Ucraina, de exemplu pe parcursul a 4 ani de activitate a Centrului Internațional de protecție a drepturilor femeii „La Strada – Ucraina” au fost repatriate circa 320 persoane, pe cînd în Moldova numărul victimelor repatriate într-un singur an este de două ori mai mare).

Conform profilurilor de caz ale victimelor putem conchide că:

- majoritatea victimelor traficului de ființe umane sunt fete și femei tinere;
- majoritatea tinerelor au vârsta între 15-30 ani (80%);
- multe dintre ele provin din localități rurale (53%);
- multe din ele sunt șomere;
- nivelul de educație-studii este scăzut (deseori se reduce doar la școala medie);
- provin din familii în care au suferit diverse forme de abuz;
- au o nestăvilită dorință de independență materială.

Atât din studiul profilurilor de caz, cît și din relatările victimelor și a rudelor lor s-a dovedit că femeile traficate în țările din Europa pentru a fi exploatate în industria sexului reprezintă un grup foarte vulnerabil. În raport cu acest grup, încălcarea drepturilor omului și violența poartă un caracter de masă. Ele sînt impuse să „muncească” cîte 12-15 ore, iar adesea și 24 de ore în șir, în cluburi de noapte, bordeluri sau case de toleranță. De multe ori „stăpînul” le impune și obligațiuni de dereticătoare, femeie casnică, chelneriță etc. Făcînd uz de șantaj, amenințări, restricții ei le supun completamente. De cele mai multe ori lipsite de bani, acte de identitate, aceste femei într-adevăr ajung în situația de marfă, un simplu obiect în mîinile traficanților. Firește, în asemenea condiții ele în scurt timp ajung să sufere de maladii sexual-transmisibile, de depresii și traume fizice, iar unele chiar de maladii psihice. Nu rareori le este în pericol însuși dreptul la viață. Aflarea victimelor ilegal în țara de destinație permite patronilor, bodygarzilor să recurgă la cele mai odioase abuzuri. După ce îi sechestrează toate actele personale (în primul rînd pașaportul), patronul își „convinge” victima că ea se află clandestin în țară, că nimeni nu o va putea ajuta și că nimeni nu o va căuta, chiar și în cazul cînd ea va dispărea fără urmă (ceea ce în mare parte corespunde

realității). În felul acesta însăși victima, de cele mai multe ori, evită contactele cu reprezentanții puterii (poliția), ceea ce face imposibilă orice protecție juridică. Tot din această cauză victimele traficului de femei foarte rar îndrăznesc să depună mărturie în instanța de judecată asupra traficantilor și, prin urmare, aceștia practic nu pot fi trași la răspundere. Nu mai vorbim de faptul că necunoașterea limbii este și acesta un impediment destul de relevant în încercarea de a evada din sclavie.

Metode și modalități de recrutare.

Metodele de recrutare a persoanelor sunt destul de diverse și depind de modul de operare și de nivelul de organizare al traficantilor. Traficanții pot acționa individual, căutând femei și bărbați interesați în baruri, cafenele, cluburi și discoteci, sau prin intermediul rețelelor „particulare” sau „neconvenționale” de familie sau prieteni, după cum am arătat mai sus.

Anunțurile publicitare care oferă locuri de muncă sau de studiu în străinătate repezintă de asemenea o metodă des întâlnită. În plus, agențiile care oferă locuri de muncă sau de studii, căsătorii sau călătorii în străinătate, se numără la rândul lor printre metodele de recrutare.

În baza studiilor efectuate se evidențiază patru metode de bază de recrutare a persoanelor pentru traficul de ființe umane [45]:

Constrângerea totală prin acaparare sau răpire – această metodă nu mai este atât de rar întâlnită ca înainte. Apar din ce în ce mai multe cazuri în Albania și Kosovo, iar în anumite regiuni din Asia este o metodă uzuală. O posibilă variantă de acaparare a victimei este vinderea unei persoane, de obicei a unui copil, către traficanți, de către cineva care deține controlul asupra copilului, de obicei părinți sau un orfelinat.

Înșelarea victimelor prin promisiuni referitoare la locuri de muncă legale sau la intrare legală în țara de destinație – femeile sunt convinse că vor lucra în birouri, restaurante, baruri sau că vor încheia căsătorii.

Înșelarea victimelor prin promisiuni parțial adevărate, cum ar fi munca în „show-business”, dans sau chiar strip-tease.

Dacă unele dintre femei sunt complet conștiente că își părăsesc țara de origine pentru a lucra în prostituție, totuși ele nu-și dau seama cât de mult se vor îndatora, cât de tare vor fi intimidat, exploatate și controlate.

Metoda de recrutare nr.1 – Obținerea victimelor prin acaparare:

În unele cazuri victimele traficului sunt vândute fără consimțământul lor, de către rude, de către „prietenu lor” sau de instituții de stat cum ar fi căminele de copii orfani. Se descoperă din ce în ce mai multe cazuri în care femeile și adolescentele au fost răpite cu forța de acasă și traficate în altă regiune din țară lor de origine sau în străinătate.

Metoda de recrutare nr.2 – Obținerea victimelor prin ademenire și înșelăciune cu promisiuni referitoare la emigrare legală sau la locuri de muncă legale:

De cele mai multe ori, traficanții obțin controlul asupra victimelor ademenindu-le cu scenarii ireale ale unei vieți mai bune în altă parte. Traficanții se folosesc de factori de îndemn și ademenire prezentați mai sus și își concentrează atenția asupra persoanelor aflate în căutarea unei șanse de a pleca în străinătate. În cele mai multe cazuri, acestea au o situație financiară și familială precară. Traficanții le oferă meserii

bănoase în străinătate, cum ar fi cele de chelnerițe, dansatoare, artiste, profesoare, femei de serviciu pentru familii sau cosmeticiene, zidari, grădinari etc. Și agențiile matrimoniale internaționale pot fi numai o „fațadă” pentru rețelele de trafic de persoane. Este important să admitem că există doar foarte puține criterii prin care persoanele își pot da seama dacă este vorba de agenții serioase, care oferă oportunități de muncă sau călătorie legală, sau dacă este vorba de „fațade” pentru traficul de persoane. Organele de poliție din linia întâi din țările de origine, care sunt familiarizate cu activitățile economice din comunitățile sau zonele în care patrulează, sunt cele mai în măsură să identifice falsele aparențe ale rețelilor criminale, care pozează drept afaceri legale.

Una dintre cele mai tentante promisiuni pentru tinerele femei din Europa Centrală și de Est este oferta unei cazări proprii, ceea ce reprezintă un nivel de independență inimaginabil în țările lor de origine.

De multe ori, victima dă mult mai ușor crezare promisiunilor, deoarece îl cunoaște dinainte pe traficant sau pe recrutant, iar uneori este vorba chiar de un membru al familiei victimei. Femeile realizează de-abia după ce au ajuns în țara de destinație că au fost înșelate de traficant și descoperă că vor fi exploatare cu forța.

Metodele de recrutare nr.3 și nr.4 – Înșelăciunea în ceea ce privește realitatea brutală ce o așteaptă pe victimă în industria sexului din sud-estul Europei, industrie controlată de rețelele de crimă organizată:

Se estimează că mai mult de 25% din femeile recrutate își dau seama de la început că în străinătate vor lucra în industria sexului. Ele sunt însă induse în eroare în ceea ce privește viața care le așteaptă după sosire și condițiile de muncă în care li se cere să lucreze. Ele se așteaptă la un grad ridicat de independență, cred că vor putea lua decizii în legătură cu munca lor își închipuie că vor lucra ca artiste de strip-tease în ”peep-show-uri” sau ca prostituate „clasice”. Ele au o noțiune a vieții de prostituată, care nu are nici o legătură cu realitatea cu care urmează să se confrunte. Traficanții au însă cu totul alte planuri pentru victimele pe care le vor atrage și prinde cu succes în capcana traficului.

Femeilor care pleacă de bună voie în străinătate pentru a lucra în industria sexului nu li se spune în ce condiții vor lucra după sosirea la destinație: confiscarea pașapoartelor și a documentelor de identitate, un număr mare de ore de muncă, servicii sexuale periculoase etc. De asemenea nimeni nu le spune că vor fi utilizate mijloace severe de constrângere, dacă ele încearcă să refuze munca sau să fugă.

În baza celor expuse mai sus vedem că, metodele de recrutare a persoanelor în scopul traficării lor sînt pe cît de simple, pe atît de perfide. Dar cel mai des recrutorii recurg la următoarele modalități de traficare a persoanelor:

- prin mijlocirea persoanelor fizice (cunoscute sau necunoscute);
- prin intermediul unor firme de plasare în cîmpul muncii peste hotare;
- prin agenții de turism;
- prin agenții matrimoniale, cluburi de dans, baruri de noapte.

Traficul de persoane prin intermediul persoanelor fizice

O mare parte a concetățenilor noștri află despre posibilitățile plecării la muncă peste hotare de la prietenii sau rudele care deja lucrează acolo. Tot de la ei află și despre posibilitățile de a se deplasa în țara respectivă (de regulă, mai puțin legale).

De această stare de lucruri, cât și de vulnerabilitatea persoanelor care sînt în căutarea unui loc de muncă, lipsite de apărarea legii, profită traficanții. Aceștia mai întîi îi determină pe oameni să plece peste hotare (făcîndu-le sau ajutîndu-i să facă rost de vize, de pașapoarte sau de bilete „ieftine”, uneori chiar în credit), iar o dată ajunși acolo, îi constrîng să lucreze în condiții grele de exploatare.

Cînd ai de a face cu un recrutor bine deghizat, iscusit în arta de a prinde în mreje, te mai poți plînge de noroc. Dar este absolut de neînțeles faptul că persoanele își încredințează de multe ori soarta și viața unor persoane dubioase, care nu numai că nu au licență de a angaja la lucru în străinătate, ba chiar spun suficient de clar care va fi ocupația lor „dincolo”, unde vor locui, într-un cuvînt le propun deschis să lucreze și să trăiască în condiții grele, periculoase și ilegale. Aceasta denotă, pe de o parte, vulnerabilitatea educației din familie și din sistemul de învățămînt.

Cei mai periculoși sînt traficanții solitari. Mulți dintre ei sînt cetățeni străini, nu au o viză de reședință în Moldova, cu pașapoarte și nume false și practic foarte greu de prins. Închiriază apartamente pentru cîteva zile, în care a doua oară nu se mai întorc.

Regretabil este faptul că sînt traficanți-femei. De cele mai multe ori, aceste femei au trecut și ele prin rețeaua traficantilor. Acțiunile lor se conduc de cele mai perfide legi ale imoralității. Cunoscînd în amănunt întregul mecanism al traficului, ele devin cele mai experimentate traficante. O parte din ele au devenit traficante de bună voie, fiind seduse din posibilitatea de a cîștiga – pentru fiecare fată ademenită în trafic ele primesc în jur de 1000 dolari americani. Altele au fost nevoite să devină recrutori în schimbul libertății, fiind amenințate de elementele criminale care le-au ținut în robie. De obicei, femeile traficante sînt cele mai convingătoare – ele apar în localitățile rurale în mașini luxoase, purtînd bijuterii din aur și spunănd povești despre viața frumoasă din Occident. Le promit fetelor, că în cîteva luni vor face atîtia bani, cîți nu vor face la Moldova în ani de zile. Le propun să lucreze în calitate de chelnerițe sau îngrijitoare de bătrîni, menajere, dansatoare. Realitatea este de altă natură – ele vor fi forțate să se prostitueze. Foarte des fetele, tinere și naive, se lasă ademenite de aceste oferte, pentru a regreta mai apoi tot restul vieții.

În schimb recrutorul se alege pentru trecerea unei fete cu o sumă între 200 – 2000 dolari americani, în funcție de țara unde a fost traficată, de nivelul traficantului, de calitățile fizice ale fetei etc.

Recrutarea prin intermediul firmelor de angajare în cîmpul muncii peste hotare

Dintre sutele de firme care oferă servicii de angajare la lucru peste hotare, doar cîteva au licența corespunzătoare, eliberată de Camera de Licențiere, ce le-ar permite asemenea gen de activitate. Rezultă că restul agențiilor activează ilegal. Pentru desfășurarea unei atare activități fără a deține licență, legislația prevede o pedeapsă administrativă de 180 lei (14 dolari SUA). Însă, în cazul înșelării de către agenție a clientului, Codul Penal prevede o pedeapsă între 2 și 15 ani privațiune de libertate, în funcție de gravitatea infracțiunii. Din păcate, persoanele nu se interesează de existența licenței care i-ar permite firmei să desfășoare asemenea activitate; ele nu semnează contracte în care să fie indicată adresa de destinație și numele viitorului patron.

Pentru a dovedi implicarea în traficul de ființe umane a firmelor de angajare

la lucru peste hotare sau a firmelor de turism și pentru a începe urmărirea penală sînt necesare cel puțin mărturiile victimei traficului. Dar victimele, de obicei, nu doresc să depună mărturii, deoarece sînt speriate. În plus aceste firme nu activează prea multă vreme. Imediat, simțind vre-un pericol, firma respectivă dispare. Unele agenții se înființează doar pentru a forma un grup de doritori de a pleca la lucru peste hotare și, după ce au încasat taxa dispar. Altele chiar transportă grupul pînă în România sau în țara de destinație și acolo își abandonează clienții.

Cînd este vorba de femei, mai ales de fete tinere, metodele diferă. După ce li se descrie în culori roze viața din Occident și condițiile în care vor lucra, fetele sunt convinse să plece. Ulterior, se percepe taxa care include cheltuielile pentru viză, bilet, hotel. Sau firma își ia toate cheltuielile asupra sa, dar în acest caz ele sunt vîndute în țara de destinație sau în vreo țară de tranzit și va trece mult timp pînă fetele vor putea să se răscumpere.

Cînd ajung în țara de destinație fetele sunt determinate la tăcere de cel puțin trei circumstanțe:

- patronul care le-a cumpărat le ține în captivitate ca să-și restituie banii „investiți” în fete, forțîndu-le să se prostitueze;

- chiar dacă se rup din prizonieratul traficantului, fetele nu pot reveni în țară fără să fi căștigat ceva din motiv că, de obicei ele iau cu împrumut banii de la rude sau prieteni;

- de statutul de migrant ilegal pe care i-l atribuie legile țării în care s-au pomenit (de obicei, noii „proprietari” deposedează victimele de actele de identitate).

Recrutarea prin intermediul agențiilor de turism

Agențiile care desfășoară o activitate turistică sînt mult mai numeroase decît cele de angajare în cîmpul muncii peste hotare. Conform datelor MAI, la 1 ianuarie 2001 în Moldova existau 1341 firme, al căror statut le permitea să desfășoare activități de turism internațional. Din acest număr, numai 307 dețineau licențe eliberate de Ministerul Economiei și Reformelor.

Din noiembrie 2000 turismul internațional a intrat în competența Agenției Naționale de Turism. Pînă la momentul actual Camera de Licențiere a eliberat 246 licențe firmelor turistice. De obicei, oamenii se adresează agențiilor turistice avînd deja prieteni sau rude care lucrează în țările de destinație și care îi pot ajuta să-și găsească repede de lucru.

Spre deosebire de firmele de palsare în cîmpul munci, agențiile turistice perfec-tează oficial vizele, ce nu includ însă și dreptul de a te angaja legal în cîmpul muncii în țara de destinație. Persoanele care au nimerit într-o țară străină printr-o agenție de turism, se angajează în serviciu ilegal, la negru, fiind expuse mai multor riscuri. Agențiile turistice nu poartă nici o răspundere de soarta acestora, de consecințele unor asemenea aventuri.

Agențiile matrimoniale

Deși mai puține la număr și ele reprezintă o modalitate de recrutare a fetelor spre rețelele proxeneților. Numărul fetelor care visează la o căsătorie cu un străin a crescut simțitor în ultimul timp. De obicei, agențiile matrimoniale activează confrom

acelorași principii ca și agențiile de angajare la lucru, cu deosebirea că ele „aranjează” femeilor contacte cu bărbații din străinătate în scopul căsătoriei. Primul semn al unor asemenea agenții este un anunț publicitar, de genul:

„Bărbat, 30-40 de ani (se indică de obicei cetățenia, de dorit din Europa de Vest), prosper, caută femeie de 20-30 de ani în scopul căsătoriei”

Foarte multe fete reacționează la aceasta. Corespondența se poartă prin poștă sau prin Internet (de altfel, în ultimii ani Internetul a devenit o modalitate destul de răspândită de recrutare a fetelor, deoarece tot mai multe fete își plasează fotografiile pe paginile acestei „rețele internaționale de mirese”). Fata trimite fotografia și de obicei, îi place pretendentului, care îi trimite invitație și bani pentru bilet (sau se reduce la promisiunea că-i va întoarce banii la venirea fetei în țara de destinație). Ajungând în țara de destinație fetei i se iau actele, banii și i se propune, mai întâi voluntar să se prostitueze. În caz de refuz sunt aplicate o serie de măsuri de constrângere care fac victima „respectuoasă”.

Dacă se găsește bărbatul care a invitat-o, de regulă, el este clientul agenției matrimoniale, care plătește bani buni pentru o asemenea „marfă”; ulterior el o poate revinde altcuiva sau restitui agenției.